

Sprawa C-42/22

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

19 stycznia 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Supremo Tribunal Administrativo (najwyższy sąd administracyjny, Portugalia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

16 grudnia 2021 r.

Strona wnosząca odwołanie:

Global – Companhia de Seguros, S.A. (obecnie Seguradoras Unidas, S.A.)

Druga strona postępowania:

Autoridade Tributária e Aduaneira (organ ds. podatkowych i celnych)

Przedmiot postępowania głównego

Global – Companhia de Seguros, S.A., obecnie Seguradoras Unidas, S.A., wniosła do Supremo Tribunal Administrativo (najwyższego sądu administracyjnego) odwołanie od wyroku wydanego przez Tribunal Tributário de Lisboa (sąd podatkowy w Lizbonie) w dniu 30 grudnia 2017 r., na mocy którego skarga administracyjna wniesiona na decyzję organu ds. podatkowych i celnych dotyczącą określenia wysokości niektórych zobowiązań podatkowych z tytułu VAT wraz z odsetkami na łączną kwotę 18 715,86 EUR, została uznana za niedopuszczalną.

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 13 część B lit. a) i c) dyrektywy 77/388/EWG oraz art. 135 ust. 1 lit. a) i art. 136 lit. a) dyrektywy 2006/112/WE, które zastąpiły ten przepis, w celu ustalenia, czy pojęcie „transakcji ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych”, jako podstawowa działalność zakładu ubezpieczeń, obejmuje również działalność pokrewną lub pomocniczą, w szczególności kupno i sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku, oraz czy w tym zakresie działalność ta jest również zwolniona od podatku od wartości dodanej (zwanego dalej „VAT”). Sąd odsyłający zwraca się również z pytaniem, czy zwolnienie to można wywieść z faktu, że zakład ubezpieczeń jest podmiotem zwolnionym od tego podatku, w sytuacji gdy w odniesieniu do spornych towarów nie powstało prawo do odliczenia VAT. Wreszcie, sąd ten zwraca się o wyjaśnienie, czy okoliczność, że sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku nie jest zwolniona z VAT, jest sprzeczna z zasadą neutralności podatkowej.

Pytania prejudycjalne

Sąd odsyłający zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na podstawie art. 267 TFUE z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- A. Czy art. 13 część B lit. a) szóstej dyrektywy VAT i w konsekwencji obecny art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „transakcji ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych” obejmuje dla celów zwolnienia z VAT również działalności pokrewne lub pomocnicze, takie jak nabywanie i sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku?
- B. Czy art. 13 część B lit. c) szóstej dyrektywy VAT i w konsekwencji późniejszy art. 136 lit. a) dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że nabycie i sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku uznaje się za dokonane wyłącznie na rzecz podmiotu zwolnionego z podatku, jeżeli towary te nie dały prawa do odliczenia VAT?
- C. Czy okoliczność, że sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku przez zakłady ubezpieczeń nie jest zwolniona z VAT, w przypadku gdy nie powstało prawo do odliczenia VAT, jest sprzeczna z zasadą neutralności VAT?

Przywołane przepisy prawa Unii

Szósta dyrektywa Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (szósta dyrektywa VAT): art. 13 część B lit. a) i c).

Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (zwana dalej „dyrektywą VAT”): art. 135 ust. 1 lit. a) i art. 136 lit. a) [odpowiadające przytoczonym powyżej art. 13 część B lit. a) i c) szóstej dyrektywy VAT].

Przywołane przepisy prawa krajowego

Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado (IVA) (kodeks podatku od wartości dodanej – VAT; zwany dalej „kodeksem VAT”), przyjęty w drodze dekretu z mocą ustawy nr 394 B/84 z dnia 26 grudnia 1984 r. i skonsolidowany dekretem z mocą ustawy nr 102/2008 z dnia 20 czerwca 2008 r. (Diário da República nr 118/2008, seria I z dnia 20 czerwca 2008 r.), wraz z późniejszymi zmianami: art. 9 ust. 29 (obecnie ust. 28) i 33.

Decreto-Lei n. 94-B/98, de 17 de abril, que regula as condições de acesso e de exercício da atividade seguradora e resseguradora no território da Comunidade Europeia, incluindo a exercida no âmbito institucional das zonas francas (dekret z mocą ustawy nr 94-B/98 z dnia 17 kwietnia 1998 r. regulujący warunki podejmowania oraz wykonywania działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej na terytorium Wspólnoty Europejskiej, w tym na obszarze instytucjonalnym wolnych obszarów celnych) (Diário da República nr 90/1998, 2. suplement, seria I-A z dnia 17 kwietnia 1998 r.); art. 8 ust. 1.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 Niniejsze odwołanie zostało wniesione od wyroku stwierdzającego niedopuszczalność skargi wniesionej przez Global – Companhia de Seguros, S.A., obecnie Seguradoras Unidas, S.A., na decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu VAT nr: 09172471 w odniesieniu do okresu 07/03T; 09172473 w odniesieniu do okresu 07/06T; 09172475 w odniesieniu do okresu 07/09T; oraz 09172477 w odniesieniu do okresu 07/12T, a także na związane z nimi decyzje określające wysokość odsetek nr: 09172472 w odniesieniu do okresu 07/03T; 09172474 w odniesieniu do okresu 07/06T; 09172476 w odniesieniu do okresu 07/09T; oraz 09172478 w odniesieniu do okresu 07/12T.
- 2 Wnosząca odwołanie jest zakładem ubezpieczeń, który w ramach swojej działalności nabywa części samochodów uszkodzonych w wypadkach, w których uczestniczyli jego ubezpieczeni, a następnie je sprzedaje.
- 3 W wyniku kontroli przeprowadzonej przez służby Divisão de Inspeção a Seguradoras e Sociedades Financeiras (wydziału kontroli zakładów ubezpieczeń i instytucji finansowych), wchodzącego w skład Direção de Serviços de Inspeção Tributária (dyrekcji służb kontroli podatkowej) ówczesnej Direção Geral dos Impostos (dyrekcji generalnej ds. podatków), dokonano korekt podatku od wartości dodanej (VAT) za 2007 r. na kwotę 17 213,70 EUR, powiększoną o odsetki.

- 4 Korekty te wynikają z oceny dokonanej przez organ podatkowy w odniesieniu do sprzedaży części samochodów uszkodzonych w wypadku, która to ocena została odzwierciedlona w protokole kontroli w następujący sposób:

„Podatnik nie dokonał zapłaty VAT z tytułu zbycia towarów (części samochodów uszkodzonych w wypadku).

Sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku jest transakcją podlegającą opodatkowaniu VAT zgodnie z art. 3 [kodeksu VAT], ponieważ uznaje się ją za odpłatne zbycie mienia ruchomego, opodatkowane według stawki 21% zgodnie z art. 18 lit. c) tego aktu prawnego”.

- 5 W konsekwencji organ podatkowy wydał decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu VAT, o których mowa w pkt 1 powyżej, powiększonego o odsetki, na łączną kwotę 18 715,86 EUR.
- 6 Wnosząca odwołanie dokonała zapłaty z tytułu zaskarżonych decyzji określającej wysokość podatku w dniu 23 listopada 2009 r.

Główne argumenty stron w postępowaniu głównym

Zdaniem wnoszącej odwołanie wbrew temu, co wynika z zaskarżonego wyroku, sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku należy uznać za zwolnioną z VAT.

Zgodnie z art. 9 ust. 29 kodeksu VAT (obecnie art. 9 ust. 28 kodeksu VAT) zwolnione z VAT są „transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, a także usługi pokrewne świadczone przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych”, który to przepis ma swoje źródło w art. 13 część B („Pozostałe zwolnienia”) lit. a) dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 (zwanej dalej szóstą dyrektywą VAT), zastąpionym przez obecny art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT.

Względy uzasadniające to zwolnienie miały przede wszystkim charakter techniczny i wiążą się z problemem koncepcyjnym włączenia działalności ubezpieczeniowej do logiki podatku, gdy jest ona prowadzona w oparciu o metodę ulgi podatkowej, ponieważ tylko niewielka część składek płaconych przez klientów jest przeznaczona na pokrycie kosztów administracyjnych, oraz z faktem, że zakłady ubezpieczeń prowadzą pewną działalność finansową, konkurującą z innymi transakcjami bankowymi i finansowymi, które również są zwolnione z podatku na podstawie wspomnianej dyrektywy.

Przepis prawa Unii, który stanowi podstawę zwolnienia przewidzianego w kodeksie VAT, ustanawia zwolnienie transakcji ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, nie przewidując żadnego wyjątku lub ograniczenia jego zakresu stosowania.

Odniesienie do usług pokrewnych świadczonych przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych zostało włączone w celu wyjaśnienia zakresu stosowania zwolnienia i nie oznacza w żaden sposób, że inne usługi pokrewne nie są objęte tym zwolnieniem.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 dekretu z mocą ustawy nr 94 B/98 z dnia 17 kwietnia 1998 r. zakłady ubezpieczeń „są instytucjami finansowymi, których wyłącznym przedmiotem działalności jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz które mogą również prowadzić działalność pokrewną lub pomocniczą względem działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w szczególności w odniesieniu do czynności i umów dotyczących części samochodów uszkodzonych w wypadku [...]”, w związku z czym z brzmienia tego przepisu wynika jasno, że ustawa uznaje, iż transakcje związane z częściami samochodów uszkodzonych w wypadku, które są objęte zakresem przedmiotu działalności przedsiębiorstw działających w tym sektorze, stanowią działalność pokrewną wobec głównej działalności ubezpieczeniowej”.

Transakcji tych nie można oddzielić od zwykłej działalności polegającej na negocjowaniu i wypłacie odszkodowań w przypadku szkody, biorąc pod uwagę, że kwota odszkodowań będzie się różnić w zależności od tego, czy zakład ubezpieczeń otrzyma w zamian pojazd uszkodzony w wypadku (lub jego części), oraz że w większości przypadków transakcja nie przekłada się na zysk kapitałowy dla zakładu ubezpieczeń. W świetle tej komplementarności, która znajduje odzwierciedlenie nawet w samych przepisach regulujących sektor, wnosząca odwołanie nie rozumie, w jaki sposób sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku może zostać wyłączona z zakresu transakcji ubezpieczeniowych dla celów zastosowania zwolnienia przewidzianego w art. 9 ust. 29 kodeksu VAT.

Ponadto wnosząca odwołanie podnosi, że biorąc pod uwagę przepisy art. 9 ust. 29 kodeksu VAT, nie miałoby sensu, aby ustawodawca zdecydował się uznać, że transakcje te, które są tradycyjnie związane z działalnością ubezpieczeniową, nie są objęte zakresem zwolnienia, a z drugiej strony objąć owym zakresem zwolnienia transakcje agencyjne i brokerskie dokonywane przez osoby trzecie, które stanowią działalność całkowicie odrębną od pobierania składek i wypłaty odszkodowań, i dla których zwolnienia nie wydaje się mieć zastosowania żaden z wyżej wymienionych względów technicznych. W swoim zamiarze zwolnienia z podatku wszelkiej działalności ubezpieczeniowej w szerokim znaczeniu ustawodawca uznał bowiem za konieczne wyraźne ustanowienie zwolnienia jedynie w odniesieniu do tych ostatnich transakcji, w związku z czym, gdyby ustawodawca nie przewidział w tym względzie żadnego uregulowania, transakcje te podlegałyby w każdym razie opodatkowaniu. W związku z tym zastosowanie zwolnienia przewidzianego w art. 9 ust. 29 kodeksu VAT miałoby miejsce również na tej podstawie.

Wniosku tego nie podważa stanowisko przyjęte w pewnym najnowszym orzecznictwie sądów administracyjnych i podatkowych, sprzeczne z dotychczasowym mniej lub bardziej utrwalonym nurtem orzecznictwa

[odniesienie do orzecznictwa Supremo Tribunal Administrativo], zgodnie z którym pokrewne rodzaje działalności, takie jak nabywanie i sprzedaż części samochodów uszkodzonych w wypadku, nie wchodzą w zakres pojęcia transakcji ubezpieczeniowych.

Po pierwsze, zdaniem wnoszącej odwołanie wykładnia, zgodnie z którą art. 9 ust. 29 kodeksu VAT odsyła do art. 8 dekretu z mocą ustawy nr 94 B/98 w celu zdefiniowania pojęcia „transakcji ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych”, nie może zostać przyjęta, ponieważ jest to autonomiczne pojęcie prawa Unii, które należy interpretować w świetle przepisu wspólnotowego, w którym ma ono swoje źródło.

Ponadto, rzekome rozszerzenie zwolnienia na usługi pokrewne świadczone przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych nie oznacza, że wszystkie pokrewne usługi ubezpieczeniowe są wyłączone na mocy przepisu ustanawiającego zwolnienie, ponieważ zdaniem wnoszącej odwołanie zwrot „wraz z” został użyty w celu wprowadzenia wyjaśnienia, które prawodawca wspólnotowy uznał za konieczne. Co więcej, mając powyższe na uwadze, wnosząca odwołanie uważa, że należy uznać, iż rozpatrywane transakcje są zwolnione na podstawie art. 9 ust. 29 kodeksu VAT, co powinno prowadzić do uchylecia zaskarżonego wyroku i uwzględnienia wniesionej skargi administracyjnej.

W przeciwnym razie i z uwagi na to, że powstała kwestia wykładni prawa Unii Europejskiej, która budzi wątpliwości i jest istotna dla rozstrzygnięcia sporu, powinna ona zostać przedłożona Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wykładni prawa Unii na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Biorąc bowiem pod uwagę, że należy dokonać wykładni przepisów prawa Unii – art. 13 część B lit. a) szóstej dyrektywy VAT i art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT – oraz że jest oczywiste, iż jest to kwestia budząca wątpliwości, tym bardziej, że, jak wiadomo, doktryna i orzecznictwo sądów administracyjnych i podatkowych nie są jednolite w tej dziedzinie, nawet jeśli brzmienie spornych przepisów nie zostało zmienione, należy zwrócić się do Trybunału.

Nawet gdyby przyjąć, że transakcje sprzedaży części samochodów uszkodzonych w wypadku nie są zwolnione z VAT w sposób opisany powyżej, powinny one w każdym razie podlegać zwolnieniu przewidzianemu w art. 9 ust. 33 kodeksu VAT, w związku z czym zaskarżone decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu VAT oraz związane z nimi decyzje dotyczące odsetek byłyby z tego powodu również niezgodne z prawem..

Zaskarżony wyrok jest zatem również dotknięty błędem w ocenie w tym względzie i powinien zostać uchylony. Zgodnie bowiem z brzmieniem tego przepisu, w zakresie, w jakim ma on znaczenie dla niniejszej sprawy, zwolnione

z VAT są „dostawy towarów wykorzystywanych wyłącznie do celów działalności zwolnionej, jeżeli towary te nie dały prawa do odliczenia, jak również dostawy towarów, przy których nabyciu lub wykorzystaniu VAT nie podlegał odliczeniu zgodnie z art. 21 ust. 1”, który to przepis ma również swoje źródło w przepisie prawa wspólnotowego, a mianowicie w art. 13 część B lit. c) szóstej dyrektywy VAT, a zatem w art. 136 lit. a) dyrektywy VAT.

Przepis ten – mający zasadnicze znaczenie w logice systemu VAT – ma na celu zapobieżenie kumulacji skutków podatkowych, które nieuchronnie wystąpiłyby w sytuacji, gdyby nabycie towarów zostało dokonane z wyłączeniem prawa do odliczenia, albo dlatego, że chodziłoby o transakcje nabycia dokonane przez podatników zwolnionych z podatku, albo ze względu na to, że chodziłoby o towary wymienione w art. 21 ust. 1 kodeksu VAT. To właśnie pierwsza część tego przepisu przewidującego zwolnienie ma zastosowanie do transakcji sprzedaży „części samochodów uszkodzonych w wypadku” dokonanych przez ówczesną skarżącą, a obecnie wnoszącą odwołanie, w celu osiągnięcia wspomnianej neutralności. Ponieważ rozpatrywane towary są „środkami produkcji”, które dotyczą jedynie działalności ubezpieczeniowej, należy koniecznie uznać je za towary wykorzystywane wyłącznie do działalności zwolnionej od podatku dla celów spełnienia pierwszej z przesłanek przewidzianych w tym przepisie.

Z drugiej strony, nawet jeśli wspomniane pojazdy dały prawo do odliczenia na rzecz ich właścicieli, tak że powodowały naliczenie podatku w chwili ich zbycia na rzecz wnoszącej odwołanie, podmiot ten, jako podatnik zwolniony od podatku, nigdy nie mógłby odliczyć podatku, w związku z czym spełniona zostałaby druga przesłanka przewidziana w tym przepisie dla uznania ustanowionego w nim zwolnienia, a mianowicie, że towary wykorzystywane do działalności zwolnionej od podatku nie były przedmiotem prawa do odliczenia.

Podsumowując, należy zatem stwierdzić, że nawet gdyby uznać, iż transakcje sprzedaży „części samochodów uszkodzonych w wypadku” nie są zwolnione od podatku na podstawie art. 9 ust. 29 kodeksu VAT, transakcje te powinny w każdym razie podlegać zwolnieniu przewidzianemu w ust. 33 tego przepisu, jak uznał Supremo Tribunal Administrativo [odesłanie do orzecznictwa Supremo Tribunal Administrativo]. Z tego względu rozpatrywane decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego są niezgodne z prawem z powodu naruszenia przepisów art. 9 ust. 33 kodeksu VAT i w konsekwencji należy stwierdzić ich nieważność.

Wniosek ten jest tym bardziej przekonujący, że to właśnie sama ustawa, potwierdzona przez orzecznictwo sądów administracyjnych – [odesłanie do krajowego orzecznictwa sądów administracyjnych] –, ustanawia mechanizm odwrotnego obciążenia VAT w odniesieniu do nabywcy w przypadku sprzedaży części samochodów uszkodzonych w wypadku przez zakłady ubezpieczeń. Wnosząca odwołanie uważa, że ten przepis prawny, potwierdzony przez aktualne orzecznictwo sądów administracyjnych, wskazuje na zamiar ustawodawcy, aby

zakłady ubezpieczeń nie były opodatkowane, który to zamiar należy wziąć pod uwagę w niniejszej sprawie, w związku z czym w oparciu o to samo uzasadnienie konieczne jest uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie wniesionej skargi administracyjnej.

Prokuratura przy sądzie odsyłającym wydała opinię wskazującą na zasadność wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE, w związku z czym sformułowano pytania, na których opiera się spór dotyczący charakteru transakcji będących przedmiotem niniejszej sprawy, w świetle przepisów art. 13 część B lit. a) i c) szóstej dyrektywy, transponowanych do prawa krajowego na mocy [art. 9] ust. 29 i 33 kodeksu VAT.

Zwięzłe uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Główną kwestią, jaką należy rozstrzygnąć, jest ustalenie, czy sprzedaż „części samochodów uszkodzonych w wypadku” przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność ubezpieczeniową jest, czy też nie jest zwolniona z VAT w świetle przepisów art. 9 ust. 29 i 33 kodeksu VAT.

Zgodnie z art. 9 ust. 29 i 33 kodeksu VAT w brzmieniu obowiązującym w 2007 r. z podatku zwolnione były „transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, a także związane z nimi usługi świadczone przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych” oraz „dostawy towarów wykorzystywanych wyłącznie do celów działalności zwolnionej, jeżeli towary te nie dały prawa do odliczenia, jak również dostawy towarów, przy których nabyciu lub wykorzystaniu VAT nie podlegał odliczeniu zgodnie z art. 21 ust. 1”.

Przepisy te wynikają z transpozycji art. 13 część B lit. a) i c) szóstej dyrektywy, a ich wykładnia wzbudziła kontrowersje: w orzecznictwie Supremo Tribunal Administrativo zawartym w wyroku wydanym w pełnym składzie z dnia 7 listopada 2012 r. przyjęto stanowisko przeciwne do stanowiska zajętego przez większość orzecznictwa [odesłanie do orzecznictwa krajowego].

W wyroku wydanym przez orzekającą w pełnym składzie izbę ds. podatkowych Supremo Tribunal Administrativo zastosowano bowiem wprost orzecznictwo rozwinięte w wyroku z dnia 19 kwietnia 2012 r., zgodnie z którym w sytuacji podobnej do tej rozpatrywanej w niniejszej sprawie wyłączono zastosowanie zarówno ust. 29, jak i ust. 33 art. 9 kodeksu VAT, to znaczy stwierdzono, że zbycie „części samochodów uszkodzonych w wypadku” przez zakłady ubezpieczeń podlega opodatkowaniu. [Odesłanie do orzecznictwa krajowego]

Oznacza to, że istnieje oczywisty spór co do tego, jak prawidłowo interpretować art. 9 ust. 29 i 33 kodeksu VAT, a tym samym art. 13 część B lit. a) i c) szóstej dyrektywy, który został transponowany do prawa krajowego na mocy tych przepisów.

W świetle powyższego i bez uszczerbku dla orzecznictwa Supremo Tribunal Administrativo uznaje się, zgodnie z wnioskiem wnoszącej odwołanie, że zasadne jest wystąpienie do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE w celu zapewnienia jednolitego stosowania prawa europejskiego w Unii.

W niniejszej sprawie, jak wskazano powyżej, mamy niewątpliwie do czynienia z oczywistym sporem co do wykładni i stosowania prawa Unii, co całkowicie wyklucza zastosowanie tzw. teorii „acte clair”. W związku z tym Supremo Tribunal Administrativo jako sąd, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu, musi wystąpić z takim wnioskiem zgodnie z art. 267 TFUE, aby zapobiec utrwaleniu orzecznictwa krajowego, które mogłoby być niezgodne z duchem szóstej dyrektywy.

Tak orzekł Trybunał w szczególności w niedawnym [wyroku z dnia 4 października 2018 r. w sprawie C-416/17], który odsyła z kolei do [wyroku z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie C-3/16 (EU:C:2017:209)], z którego przytoczono następujące rozważania zawarte w pkt 32–34:

„32 Przewidziany w art. 267 akapit trzeci TFUE obowiązek przedłożenia Trybunałowi pytania prejudycjalnego wpisuje się bowiem w zakres ustanowionej w celu zapewnienia prawidłowego stosowania i jednolitej wykładni prawa Unii we wszystkich państwach członkowskich współpracy między sądami krajowymi w ramach ich odpowiedzialności za stosowanie prawa Unii, a Trybunałem (zob. podobnie wyrok z dnia 9 września 2015 r., X i van Dijk, C- 72/14 i C- 197/14, EU:C:2015:564, pkt 54).

33 Ponadto ów określony w art. 267 akapit trzeci TFUE obowiązek skierowania sprawy ma przede wszystkim na celu zapobieżenie rozwinięciu w danym państwie członkowskim orzecznictwa krajowego niezgodnego z przepisami prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 15 września 2005 r., Intermodal Transports, C- 495/03, EU:C:2005:552, pkt 29).

34 Jak wielokrotnie podkreślał Trybunał, sąd orzekający w ostatniej instancji stanowi z definicji ostatni organ, przed którym jednostki mogą dochodzić praw przyznanych im w prawie Unii. Sądy orzekające w ostatniej instancji są zobowiązane zapewnić jednolitą wykładnię przepisów prawa na poziomie krajowym (zob. podobnie wyroki: z dnia 30 września 2003 r., Köbler, C- 224/01, EU:C:2003:513, pkt 34; z dnia 13 czerwca 2006 r., Traghetti del Mediterraneo, C- 173/03, EU:C:2006:391, pkt 31)”.